

Predikan av Jenny Arnerlöf - Jesu dop - 2024

Vi har nu kommit in i den tiden på kyrkoåret som heter trettondagstiden. Det låter inte så märkvärdigt, men det är en viktig tid. Under två årtusenden har specifika händelser från Jesu liv stått i fokus under trettondagstiden; händelser som uppenbarade Jesu identitet och mission samt hur han som människa uppenbarade Guds härlighet. Därför har denna tid förknippats med mission, tillväxt och spridningen av evangeliet i många kyrkor runt världen. Förut hette denna tid epifania – ett ord som betyder manifestation och syftar då på ett fenomen som blir synligt. Jesu dop, och vad som hände i samband med det, är det viktigaste fenomenet som lyfts fram först under trettondagstiden. Varför är Jesu dop så viktig? Svaren på den frågan är flera.

Enligt Matteus sätt att berätta det, började Jesus sin offentliga verksamhet med att ta sig ut dit där hans kusin Johannes Döparen var verksam. Färden från Galileen till Johannes i Judeens vildmark var bra mycket längre än en dagsresa för den som gick till fots. Det betyder att Jesu val att söka upp och bli döpt av Johannes var väl genomtänkt och inte en spontan händelse. Det är det första vi får veta om honom från hans vuxenliv. Att Jesus gjorde det blev ett PR-problem för de första kristna.

Johannes dop var omvändelsens dop. Hur kunde Jesus, som var utan synd och utan behov av att omvända sig, hur kunde han underkasta sig en ledare som var av lägre rang? Varför valde Jesus att genomgå ett dop för en omvändelse som han inte behövde? Många av vår traditions tidigaste lysande teologer ansåg att det fanns två huvudanledningar.

Den första är för att identifiera sig helt och hållit med oss; med vår brustenhet och behov, vår hjälplöshet inför Synden och Döden. Johannes

förstod inte riktigt Jesus val att bli döpt av honom. Det framgår av Lukasevangeliet att de var kusiner och Johannes uppfostrades med vetskapen om att han skulle bana vägen för Jesus som ledare. Därför motsatte han sig det initialt med invändningen "Det är jag som behöver döpas av dig". Johannes visste att Jesus var räddaren som Israels folk hade väntat på länge. Varför betedde Jesus sig som en om han hörde till folket som behövde räddning?

Jesus var inte förvirrad. Hans svar till Johannes invändning är de första ord som Jesus talar i Matteusevangeliet: "Låt det ske". "Låt mig vara en av er". Hans beslut är det första beviset på att han lever upp till namnet Immanuel, Gud med oss, som Matteusevangeliet uppmärksammar redan i kapitel ett. I hans val att bli döpt av Johannes ser vi att Jesus gick helhjärtad in i hans kallelse och uppdrag som var ju större än Johannes fattade. Jesu räddning skulle gälla alla människor i alla tider och korrigera något som var fel med oss redan från första början. Jesus använde inte sin identitet för att hålla ett överlägset avstånd från mänskligheten han kom för att rädda. I Johannes dop tog Jesus på sig även de fula sanningarna om oss så att vi skulle kunna ha del i de vackra sanningarna om honom. Som Gregory av Nazianzus skrev under 300-talet, "det som inte blivit antaget har inte läkts".

Den andra anledningen till att Jesus lät sig döpas av Johannes var för att helga dopvattnet för oss andra. Strax innan Jesus kom till Johannes i dagens texter förklarade Johannes för folket att det fanns en skillnad mellan hans dop och dopet av han som Johannes förberedde dem för; alltså det fanns en skillnad mellan Johannes dop och Jesu dop. Med ett bildspråk som skrämmer många sade Johannes att Jesu dop var den heliga Andens och eldens dop medan hans dop bara var med vatten. Berättelsen vi hörde från

Apostlagärningarna illustrerar att det fanns en skillnad mellan Johannes döparens dop och dopet som sker i Jesu namn.

Johannes dop var ett sätt att erkänna ett behov av rening och intention för förändring. Hans raka ord till vissa som kom för att bli döpt av honom var, "bär sådan frukt som hör till omvändelsen". Hans dop handlade om allt som folket själv kunde ta tag i med nyårslöften och ansträngning till gott uppförande. Jesu dop, och dop i Jesu namn gjorde Johannes dop obsolet i den kristna kyrkan. Den som döps i Jesu namn får del i Jesu liv och öppnar sig för Guds Andes helgelseverk som över tiden bränner bort det i oss som är oförenlig med Gud.

Det heligas natur har alltid varit omtvistad inom religiösa kretsar. Är helighet en kraft som kan förmedla rening och läkedom till den som är oren och trasig? Eller är helighet ett bräckligt tillstånd som är lätt att skända? Det tog flera hundra år för den tidiga kyrkan att landa i och formulera sin tro att Jesus är 100% Gud och 100% människa utan att dessa aspekter skändar varandra, står i konkurrens med varandra eller ger en orättvis fördel till varandra. Jesu dop bekräftar att heligheten han förkroppsligade är en kraft som kan förmedla välbehövligt ljus och helande för världens mörker och trasighet.

Någonting nytt hände när Jesus sänktes ner i Jordanflodens vatten. Vatten är inte längre "bara vatten" när någon döps i Jesu namn. Dopvatten förmedlar den heliga Anden till den som döps i Jesu namn och utan Andens hjälp kan vi varken känna Gud eller vara människor som Guds Ande och liv bor i.

Idag är det viktigt för oss att låta den milda skönheten i scenen från Jesu dop ingjuta en längtan efter mer och mer av Andens liv i oss. Vi behöver den heliga Anden för att den är Kristi Ande och utan Anden kan vi som sagt inte känna Gud. Vi kan känna teorier och samla på information om Gud, men för kännedom om Gud som ger liv, inspiration och vitalitet behöver vi Anden. Scenen vid Jordanfloden säger att vi behöver Gud i all sin treenighet: Sonens solidaritet, Guds ord av identitet och uppdrag, och Andens förnyande närvaro.

Om du har blivit döpt i Jesu namn är du delaktig i hans identitet och uppdrag att göra världen hel. Jesus har gjort det svåra arbetet; vårt uppdrag är då att vittna om vad han har gjort och vi behöver församlingens gemenskap för att göra det.

Vårt vittnesbörd byggs på vår förmåga att möta andra med samma sorts solidaritet som Jesus visade mot oss. Han älskade oss fastän vi inte förtjänade det. Han visste att sin helighet kunde hjälpa oss mot helhet. Och fastän vår helighet inte är fullkomlig som hans, härstammar den från samma Ande och förmedlar därför en kraft som är större än oss och våra brister.

Att vara delaktig i Guds mission är en väg till tillväxt och mognad; en väg till helgelse där vi upplåter fler och fler av våra inre rum åt Guds närvaro. Det fordrar en viss beredskap till sårbarhet och en viss villighet att ägna sig åt heliga vanor. Vanorna är inte för att göra oss bättre människor i klassiska självhjälps tänk. De är till för att skapa ett utrymme i oss eller åtkomstpunkt för Anden som vill utrusta oss att vara Jesu vittnen i våra unika kontexter. En av de viktigaste heliga vanor vi behöver hänge oss till

är regelbunden gudstjänstfirande och samlingar där vi möter varandra och delar livet inför Gud.

Att ha den heliga Anden vila över ditt liv är inte en engångshändelse. Det är en möjlighet som vi får öppna oss till om och om igen. Under nattvarden idag kommer det att finnas möjligt för den som vill att förnya sitt dopp genom en enkel handling där du får korstecknet i vatten på sin panna.

Det är ett nytt år och vi står inför en ny möjlighet att tillsammans göra Kristi godhet och kärlek känd för vår omvärld. Kallelsen att vara hans vittnen är vad som kan vitalisera alla våra andra kallelser för att i honom finns liv och det livet är människornas ljus. Amen.